

Péter János

VERÉB

2018-05-14 | NOVELLA

Dobtam a perecből a verebeknek, rárepültek, tülekedtek, feledtek mindent, hogy párosodni kellene, hogy az autó elüthet, hazafelé elkaphat a bagoly, a macska. Itt és most az a darab perec. Kétszer akkora, mint a fejük. Az agyam többet nyom, mint az egész perec, hát még az a darab, amit dobok nekik, mégis kikapcsolt, rutinosan vettem perecet meg kakaót a Móriczon, mikor átszálltam a hetesre. Ahogy nyúltam a tejes pultba, bevillant, hogy elég lesz egy zacskó kakaó és egy perec. Még sok is.

nincs ivari szegregáció

A Rudas elé ültem a lépcsőre, közös szerelmünk volt a Rudas, de külön-külön űztük, a koedukált napokat nem szerettük, én szerdánként jártam, havi kétszer-háromszor, ő havi egyszer, kedden, amikor csak nők mehetnek be. A hétvégét kihagytuk, ott nincs ivari szegregáció, az fürdőruhás, pancsolós, zajos, vízbensmárolós, ahogy két veréb épp párosodik az egyik alsó lépcsőn, egy kisebb hullám is elvinné őket, sebtében csinálják, félig a levegőben figuráznak. Látják a többiek, de nem gond, sőt, nekik több perec marad.

Peter Miller, flickr.com

Sok lesz ennyi perec. Nem megyek a Rudasba. Bent szoktam elmajszolni a felét. Az a kettőnek a negyede, az egynek a fele. Most egy van. A verebekkel osztom meg. Pofátlanok, ha nem dobok, és mozdulatlan vagyok, a kezemből kiennék. Ahogy a szerzetes, aki a kerengőben olvasná a breviáriumot, de egy madárka mindig rászáll a könyvre, ő meg elhessegeti, *hesspicsába, kismadár. Hesspicsába, kismadár.* Arra jön a

gvárdián, és meginti, *nem jól mondod, testvérem az Úrban! Nem köll ilyen csúnyán beszélni. Elég, ha azt mondod, hess, hess, jó Isten kis madárkája! A kismadár úgyis elrepül a picsába.* Ha mondanám, elrepülnének.

*Jött az erdő, nekivágtam,
a bozótban őzet láttam.
Kergettem, ott maradt,
cirógattam, elszaladt.*

El, a picsába, jó Isten kis madárkája.

Gyanakvó egy állat a veréb. A kanveréb. Tudja, hogy amíg gyűjtögeti a közös fészeknek valót, megdughatják a nejét. Olyanok dugják meg, akik nem akarnak fészket építeni, kukacot hordani a fiókáknak kilószám, bűdös nekik, csak a dugás. A kanveréb, ha gyanút fog, a csőrével ütögeti a nőstény kloákáját, amíg az idegen sperma ki nem hullik. Vajon mit számít neki, hogy megdugták a nejét, vagy hogy nem a saját utódját fogja nevelni? A nászágy sértetlensége a fontosabb, melyre a tehénszemű Héra sem esküdnék vaktába-hiába, vagy a többgenerációs részvétel az evolúciós küzdelemben? Ha elég hülye a veréb, nem tudja, hogy van múlt, így nem is akarja megváltoztatni. Kinga nem volt hülye, egyáltalán nem, bár a racionális lények halmazán nem volt értelmezhető. Mint aki egy mesekönyv lapjai közül esett ki, és szép lassan megéri – ha megéri –, hogy ez a világ más, mint amit eddig megszokott. Szeretett olyasmiket kérni, hogy a kedvéért osszak nullával, vagy változtassam meg a múltat, hiszen klasszika-filológusként kezdtem valamikor, tudom, mi fán terem a múlt idejű felszólítás, mégsem ebbe az étterembe *jöttünk légyen*, ahol rossz a kaja, vagy mégsem *eső esett légyen*, amikor kirándulni mentünk, és közben úgy nézett rám, mint egy istenre – a barátságosabbakra –, és látszott rajta, hogy elhiszi, én meg tudom csinálni. Egy ideje már nem hitte. Hess, hess, jó Isten kis madárkája.

Lara Eakins, flickr.com

Ha nagyon okos a veréb, nemcsak azt tudja, hogy van múlt, de azt is, hogy nem lehet megváltoztatni. Fantázia, agyalás, csak a középokos – vagy középhülye – verebektől várható, akik tudják, hogy van múlt, de úgy vélik, tudnak rajta változtatni. Ülök itt a lépcsőn, és azon agyalok, mi volt jó és mi volt rossz, ebből miről tehettem, mintha számítana bármit is, mintha nem lenne már tök mindegy. A veréb a jövőt félti, az utódlást, a saját génjeit, és a múltat akarja megváltoztatni. Hogy a nejét meg-ne-kúrták-légyen. Hogy a házasságunk tönkre-ne-ment-légyen. Hogy egymástól legalább szépen-elköszöntünk-légyen.

Ha bagoly eszi meg a verebet, egy része bagoly lesz, egy része bélsárként ürül ki, egy részéből köpet lesz, bevonva tollal, puha kis egerek, pockok szőrével, amivel például fészket bélel a kanveréb. Végül is oda kerül a veréb, ahol jól érezte magát egykor: szőr és toll közé, puha fészekbe. Utolsó repülése vertikális, mikor a bagoly kiöklendi. Az ember se nagyon vágyik többre, olyan helyen nyugodjon, amelyet földi életében is

szeretett. Ha a pompát, akkor hatalmas márvány kriptában, arany betűkkel hirdette szomorú végét, ha természetvédő volt, biournában, egy kiválasztott fa magjával, ami kinő majd belőle.

ugyanabba a szarba

Az ember nem lép kétszer ugyanabba a szarba, mondta, mikor újra akartam kezdeni, ígérve, hogy Vera ennyi volt. De még meggondolja, hátha mégis lép. Csak menjek el valahova egy hétre, ne szóljunk

egymáshoz, higgadjunk le. Nem ígér semmit, illetve annyit biztosan, hogy ha most nem tűnök el, szétveri a fejem. Sem ugyanabba a szarba, sem folyóba. Sőt, nem is lép. Az időillúzió okozza, hogy vélünk múltat, jelent, jövőt, holott egy hatalmas, álló világmindenség parányi részét mászkáljuk össze életünk során, egyetlen pillanatban kinyomtatott képregényt lapozgatunk, és azt hisszük, elég akarással változhat a vége. Ha középhülye verebek vagyunk, az elejéről is ezt hisszük.

Susanne Nilsson, flickr.com

Ha nem egy hullám viszi el a két toszóverebet, akkor délután a macska, ha nem délután a macska, akkor este a bagoly, ha őket nem, majd az utódaikat, egy este föltehetik a kérdést, de a vége az lesz, hogy leszárad. A fűszál, a veréb, a fészke, a faja, a bolygója. Egyszer itt ültünk Kingával, peracet dobott közénk, az egyik fürgén elrepült vele, egyenesen egy autónak, pillanat alatt vége volt, nem szenvedett semmit, némi vér és toll került az útra, két perc múlva jótékonyan belegyógyult az úttestbe, tartozott egy kakassal Aszklépiosznak, a többiek meg jöttek a perecért, semmi gond, eggyel kevesebben vagyunk, semmi gond, egyikünk kicsekkolt. Megdugta a nejem, semmi gond, kiszedtem a magot a kloákájából, semmi gond, épp jött a kocsi, semmi gond, beleolvadt az aszfaltba. Egy kakassal tartozom? Kettővel? Vagy estére legyen három? Kinga anyja is necces, talán egyszerűbb lenne vidékről kakast rendelni. Gyertek, gyertek jó Isten kis kakasai.

középhülye veréb

Befejezi lassan a tekerést a két veréb. Visszarepülnek a többi közé, kajálni. Mintha mi sem történt volna. Mikor Verával visszamentünk a buli közepére, erőltettük a pókerarcot, a többiek is úgy csináltak, mintha természetes lett volna, hogy a kispőnök eltűnik a gyakornok csajjal fél órára, majd kissé fáradtan visszatérnek. Jutott ennivaló mindenkinek, talán perec is volt. Aztán valaki mégis felnyomott Kingánál. Pedig nem akartuk tovább csinálni Verával, olyan volt már, mikor túlzabálod magad gumicukorból. A zacskó nyitva, van még rengeteg, de már nem esik jól. Érdekes, a veréb nem eszik többet, mint kellene. Hogy többet dug-e? Attól függ, merről nézzük. Kinga felől nézve eggyel több volt. Pedig tényleg csak ez az egy alkalom volt Verával, hosszú flörtölés meg évődés után. Ha nincs az a céges buli, nincs annyi Tequila. Ha lenne múlt idejű felszólítás. Középhülye veréb vagyok.

Jön egy uszály, Surányban is nézegettem őket. Holnap kellene csak visszajönnöm, egy hétre dobta rám Lili a nyaralóját, hogy szedjem rendbe magam. Csak annyit kért, hogy eszembe ne jusson Verát odavinni. Kinga is tudta, hogy odamegyek, hogy átgondoljak mindent – Lilivel barátnők voltak. Nem akartam vinni Verát, nem is vittem. A *Halál Velencébe* vittem, szakításkor azt szoktam olvasni. Meg nagyregényeket. Meg a laptomomat, teli sorozattal. És a futócipőt, ki akartam

gyógyulni Verából. Hogy vissza tudok-e menni Kingához, vissza akarok-e, ő akarja-e, azt még nem tudtam. Nagyon szólt, mikor elért hozzá a hír, és nem tudom, hogy honnan – annyira váratlanul mondta a szemembe, hogy nem tudtam letagadni. *Legalább őszinte vagy, mondta, de ez kevés.* Akkor már két hónapja semmi szex, külön aludtunk, vergődtünk.

Doug Greenberg, flickr.com

Surányban tizenegyig, délig aludtam. Aztán ebéd, aztán olvasás. Délután egy nagy futás, monoton endorfin termelés, annak tudata, hogy fasza gyerek vagyok, meg fogom oldani, helyre hozom. Futás után uszálynézés. Még gimis koromban szoktam rá, egy-egy szakítás után. Nézed, ahogy lassan, hangtalanul beúszik az uszály a látómeződbe, egyszer csak szinte teljesen kitölti, nincs túlsó part, nincs semmi más, csak az a lomha, nagy vas Leviatán. Ott, ahol addig semmi nem volt. Ha lefekvés előtt a képernyővédő fényképeken háromszor egymás után ott volt Vera, mehettem aludni. Később öt kellett. Aztán kiúszik az uszály, és minden úgy lehet, ahogy addig

volt. Illetve majdnem. Mert a hangját még hallod. Ha becsukod a szemed, még látod. Ha más nőt látsz, ahogy a kávéskanálról nyalogatja a tejhabot, még eszedbe jut. Mikor rájössz, hogy még nem minden képet töröltél a gépedről. Mikor véletlenül youtube-on megnézed a gimis szalagavatóját, hogy már akkor is zabálnivaló volt.

másnak se jobb

Ez az uszály szépen kiúszott, talán a Duna-deltáig ment. Pelikán elvtárs felesége egy román uszályossal szökött meg – Pelikán elvtárs járt jól. Egy ilyen uszály rengeteg mindent elvisz, az árun kívül csempészárut,

fertőzéseket, kártevőket, ha gabonát szállít, jó eséllyel verebeket is. Én itt maradok. Lili jött értem Surányba, hogy mennem kell. Pedig még volt hátra három nap. A telefonomat kikapcsoltam, netre nem mentem föl, a cégnél megértették, hogy ez most ilyen szabi. Valószínűleg az is megértette, aki felnyomott. Volt még hátra három nap, és maradt még vagy kétszáz oldal az *Ördögökből*. Szeretem az oroszokat: megmutatják, hogy másnak se jobb. És akkor a nagy orosz írók még nem is sejtették, hogy mit úsznak meg a huszadik századból. Az *Ördögökkel* ellentétben Kingából alig maradt valami. Lili szinte el se tudta mondani, sírt, vezetni is alig bírta a surányi házikóig. Figyelmetlenül lelépett a járdáról, egyenesen egy teherautó elé, pillanat alatt vége volt, nem szenvedett semmit, jó eséllyel nem is érzett semmit, csak szóltak neki, hogy tartozik egy kakassal Aszklépiosznak. Majd megadom én. Lehet, hogy rám gondolt, mikor elütötték? Lehet. Meg az is lehet, hogy nem.

Novák tanár úr félt, pedig azok a szegény verebek, amelyeket az üvegbura alá tett, s aztán kiszivattyúzta a levegőt, egyet-kettőt pihegtek, kítátották csőrüket, szemükre borult a jeges hártya. Novák tanár úrnak is, Kingának is hamarabb vége volt, pihegni se kellett. Kosztolányi, Dosztojevszkij, Tolsztoj az évezred salakját megúszták. Kinga mit úszott meg? Hogy én mit nem, azt hittem, tudom, amíg meg nem kaptam a hivatalos halottkémi jelentést. Benne egy apróság. Alig egy centis. Egy kb. hathetes magzat. Jó két hónapja nem voltunk együtt.

Taro Taylor, flickr.com

Ugyanaz volt, aki felnyomott? És még Kinga volt felháborodva? Hova temessem majd? Ha csak őt kéne, még könnyebb lenne. De vigyek majd más gyerekének a sírjára virágot? Nézegessem, ki visz még, melyik kolléga vagy barát? Vagy futó kaland volt, talán ő sem tudta, hogy terhes. Vagy hogy kitől. Én rendelkezhetek a temetéséről, az anyjától, szegénytől nem lehet várni, enélkül is Xanaxon élt, meg azon, amit ráivott. Nálam a halottkém jelentése, de, ha kéri, neki is kiadják. Nem fogja kérni, a lakását nem tudja elhagyni. Nekem kell eltemetni, a lovas Hektórt is eltemették végül. A szerencsétlen vénasszonynak nem kell semmit megtudnia, elég neki, hogy a lánya meghalt.

ha tudnám, ki az apja

Újabb uszály jön. A verebek most az egész peracet megkapták. A kakaó az enyém. Egyedül a verebekben bízom. Meg Liliben. Ők lehetnek itt, mikor eltemetem Kingát és a gyerekét. Kis fatutajra teszem a hamvaikat, kartonurnába, az az elején még tart, aztán átázik. Nem lehet olyat kérni, hogy a halott magzatot vegyék ki belőle. Ha tudnám, ki az apja, lehet, felajánlanám neki. Meg az is lehet, hogy nem. A fatutajra perecdarabokat

szórok, dobok utána a vízbe is, röpködnek majd a verebek, ők lesznek a gyászmenet. Ha kitartana a perccel, a Duna-deltáig elmehetnének. Pedig az ott már nem ugyanaz a folyó. Többé már itt sem az.

kép | USFWS Mountain-Prairie, flickr.com